

Borås kommun

boras.stad@boras.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Sjöboskolan i Borås kommun

Skolinspektionens beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist, men avstår med stöd av 26 kap. 12 § skollagen (2010:800) från att ingripa.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever på Sjöboskolan tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Av utredningen framkommer att studiero identifierats som ett utvecklingsområde på skolan och såväl elevhälsan som lärarna och rektorn uppger i intervjuer att skolan arbetar med olika insatser i syfte att förbättra studieron. Vissa åtgärder har inletts och vissa åtgärder planerar man att genomföra under vårterminen 2021. Trots de åtgärder som skolan hittills vidtagit uppger elever i flera årskurser i intervju att de saknar studiero på lektionerna. Eleverna beskriver till exempel att det i vissa årskurser och klasser är stökigt och högljutt i klassrummet samt att elever springer runt i klassrum och i korridorer under lektionstid. Utredningen visar att de åtgärder som vidtagits avseende studieron inte har lett till att skolenheten kommit tillräta med den aktuella situationen kring studiero och att alla elever inte har en studiemiljö som präglas av studiero, vilket strider mot skollagens krav. Studiero är en förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen och nå så långt som möjligt i förhållande till utbildningens mål.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 9-10 §§ skollagen). Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Enligt läroplanen ska eleven i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska också sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja

och lust att lära (Lgr 11, 1 God miljö för utveckling och lärande). Enligt läroplanen ingår det vidare i skolans mål att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan (Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande). Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Av förarbeten till skollagen framgår bland annat att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal och även elevens vårdnadshavare om de gemensamma värden som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön, t.ex. genom att medverka i utarbetandet av ordningsregler (prop. 2009/10:165, s. 319).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever, lärare och elevhälsa, samt av dokumentation, framgår att inte alla elever tillförsäkras studiero på lektionerna. Av intervjuer med elever i årskurserna 2 till 6 uppger ungefär hälften av eleverna att i deras klassrum är det inte studiero. Elever i flera olika klasser och årskurser upplever att det är "väldigt stökigt" och "väldigt högljutt" i deras klassrum, och att elever springer runt i klassrummet eller i korridorer under lektionerna och att detta gör att eleverna inte får studiero på sina lektioner. Enligt eleverna har de bristande studiero under delar av dagen i ett par klasser, och i ett par klasser upplever eleverna att det är stökigt generellt. Representanter för elevhälsan och lärarna bekräftar i intervju elevernas beskrivning av att studieron varierar mellan olika klasser. Lärarna uppger att en årskurs i lågstadiet har varit under utredning avseende studiero och i mellanstadiet är det stökigt utanför i korridorer men studieron i klassrummet är fungerande. Elever som upplever att det inte är studiero i deras klasser säger i intervju att lärarnas sätt att åtgärda detta är att säga till eleverna som stör arbetsron, och när de sagt till många gånger utan att det hjälpt blir eleverna utskickade från klassrummet. Eleverna får då arbeta vidare utanför klassrummet och får hjälp av läraren utanför klassrummet, förklarar en elev. En elev i en klass i mellanstadiet beskriver i intervju att deras lärare skapar studiero i klassrummet genom att vara sträng. Enligt en elev i en annan klass i mellanstadiet är det lärare som har roliga uppgifter och som motiverar eleverna, samt har korta pauser under lektionerna, som lyckas skapa studiero i klassrummet.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att åtgärder vidtagits i syfte att förbättra studieron. I intervju med elevhälsan säger representanterna att skolan har uppmärksammat att det finns utvecklingsbehov inom området studiero och att det på

skolenheten därför har vidtagits åtgärder. Att eleverna vet vad de ska göra under lektionerna och vad som förväntas av dem är aspekter som elevhälsan nämner är kopplade till god studiero, och i detta syfte har de på skolan därför infört användandet av så kallade "gröna pärmar", som innehåller individanpassade uppgifter för eleverna. Även rektorn nämner denna insats och uppger i intervju att avseende studieron har identifierats att lektionsstruktur och anpassningar till eleverna är avgörande faktorer. Under hösten har de därför gjort satsningen där eleverna har fått dessa pärmar med anpassat material, säger rektorn. Rektorn beskriver också skriftligen till Skolinspektionen att skolan sedan augusti arbetar med att implementera tydliga lektionsramar för att ge mål och mening med lektionsinnehållet. Elevhälsan säger, i likhet med rektorn, att under vårterminen 2021 kommer utvecklingsarbetet fokusera på lärares ledarskap och lektionsdesign. Vidare uppger elevhälsan att specialpedagogen under höstterminen 2020 har haft handledning med alla lärare, och därigenom identifierat i vilka klasser det behövs insatser. Ett exempel på en pågående insats är att klasslärarna får stöd av förstelärare i metoder som syftar till att förbättra studieron. Försteläraren tar då över lektioner för att visa hur man kan göra, säger en representant från elevhälsan.

Motivering till avstående från ingripande

Skolinspektionens tillsyn har, som framgår ovan, visat på brister i elevernas skolmiljö gällande elevernas studiero. Skolan har emellertid identifierat studiero som ett utvecklingsområde och därav satt in samt planerat för flera åtgärder. Det återstår dock en del arbete för att samtliga elever ska tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero. Det har vid tillsynen inte framkommit något som tyder på att skolan kommer att minska sina ansträngningar för att tillförsäkra alla elever studiero. Den information som lämnats tyder istället på att skolans arbete kommer att fortsätta till dess att önskat resultat uppnås.

Mot bakgrund av ovanstående och vid en samlad bedömning av omständigheterna bedömer Skolinspektionen att det finns särskilda skäl mot ett ingripande. Skolinspektionen avstår därför från att ingripa med stöd av 26 kap. 12 § skollagen.

Skolinspektionen förutsätter att rektor fullföljer det påbörjade och planerade arbetet samt följer upp att de vidtagna åtgärderna tillämpas på skolan och att de får önskad effekt, det vill säga att samtliga elever erbjuds en skolmiljö som präglas av studiero.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- I utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. (1 kap. 4 § och 3 kap. 2 § skollagen, 3 kap. 12 d och f §§ skollagen, 9 kap. 4 a § skolförordningen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper)
- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5 § skollagen, Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns

särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 7-12 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)
- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen)

På Skolinspektionens vägnar

X Mahlin Hjerstrand

Beslutsfattare

Signerat av: Mahlin Hjerstrand

X Solmaz Malek Lundin

Föredragande

Signerat av: Solmaz Malek Lundin

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Sjöboskolan

Fakta om Sjöboskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Borås kommun under höstterminen 2020. På Sjöboskolan genomfördes detta genom digitala intervjuer med elever, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn den 8 och 9 december 2020.

Sjöboskolan är en kommunal grundskola i Borås kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1 – 6. Vid tiden för tillsynen har Sjöboskolan 349 elever.